

Tipográfusok fóruma

Malatyinszki József

Rossz előjellel és kétkedéssel indult Gécs Béla tipográfus kollégánk új kezdeményezése. Aztán menet közben „kisütött a nap”.

A Magyar Grafika ez évi első számában megjelent a pályázati felhívás, melyben a Kner–Tevan Alapítvány és a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum meghirdette a József Attila költészete című nemzetközi typo-grafikai versenyt és kiállítást két kategóriában: tipográfiai vers és illusztrált tipográfiai vers.

Gécs Béla rutinos versenyszervező. Nemrég ünnepeltük munkásságának ötvenéves évfordulóját, amelyben igen jelentős fejezet volt, hogy a nyolcvanas években megszervezte, saját ötlete alapján, a hazai tipográfusok fórumát, az országos tipográfiai kiállításokat – immáron négyet. A mostani, a decemberben megrendezésre kerülő lesz tehát az ötödik. Érdemes röviden feleleveníteni a történeteket.

Úgy kezdődött, hogy a nyomdászszakszervezet megalakulásának 125. évfordulójára meghirdették az első országos tipográfiai kiállítást. A kiállítás ötletének és tervének kidolgozója, Gécs Béla tipográfus szervezőmunkájaként 1987. november 10-én a PNYME által megrendezett nemzetközi konferencia keretében a Technika Házában mutatták be a beérkezett műveket, majd az anyag kiállításra került a Gutenberg Galériában, azután Debrecenben az Alföldi Nyomdában és Békéscsabán a Kner Nyomdában (1988. április 8–15.).

A szép eredmények (patrónusok segítsége, nagyszámú pályázó, látogatottság) további jó munkára ösztönözte Gécs Bélát. A jelentős sikerek okán érdemes részletesebben is foglalkozni A nyomdászat dicsérete című kiállítással. A neves szakemberek által pártfogolt kezdeményezésre ötvennyolc alkotótól nyolcvannyolc pályamű érkezett be, ebből a szakmai bírálóbizottság tizenkilenc alkotó harmincöt művét választotta ki kiállításra.

A fődíjakat, az Aranybetű-díjat Grausz Péter és Németh Mihály érdemelte ki. Elismerő oklevéllel jutalmazták Barcsik Géza és Lestyán Kinga műveit. A védnökség által felajánlott különdíjakat Kukta Béla és Kelemen Eörs kapta.

Gécs Béla tipográfus

Az első rendezvényt követő második országos tipográfiai kiállítás A könyv tipográfiája címet viselte, ünnepélyes megnyitója 1990. november 29-én volt a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban. Az alkalom ünnepi volt: a Gutenberg által feltalált könyvnyomtatás ötszázötvenedik éve, valamint századunk neves nyomdászai, Kner Imre és Tevan Andor emléke. A kiállítás keretében

◆ Giambattista Bodoni olasz nyomdász kétszázötvenedik születési jubileumára megjelent nemzetközi kiadású könyvekből összeállított Bodoni emlék-könyvkiállítás, az Országos Széchenyi Könyvtár anyagából és

◆ Lengyel Lajos, Miklósi Imre, Petőcz Károly könyvtervezők könyv-tipográfiai munkásságából rendezett két bemutatót is megtekinthették a látogatók.

Ekkor az Aranybetű-díjat Löblin Judit és Palotás Rozina kapták. Különdíjban részesültek: Baróthy István, Gécs Béla. Molnár László-emlékdíjas lett Faragó Ágnes. Díszoklevelet nyertek: Szalma Edit és Gyulai Katalin.

A harmadik alkalom az Inter Typo-Plakát '96 néven vált ismertté, és 1996. november 13. és december 15. között volt látható a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban. Kiemelhető, hogy itt még aktív szereplő volt Szántó Tibor Kossuth-díjas tipográfus, tiszteletbeli elnökként. A pályázatra százkilencvenhárom mű érkezett, hatvankét alkotótól nyolc országból, ami szintén újdonságnak számított a sorozatban. Virágölygyi Péter tipográfus, az Iparművészeti Főiskola tanszékvezető docense, a zsűri elnöke a katalógusban így ír: „Művészeti téren ma egyre terjedő szokás a teljes engedékenység; a zsűri azonban úgy döntött, hogy a békéscsabai múzeum falára ugyan kerüljön fel mindenféle irányzat és kifejezési forma – nagyon is engedékenyen –, de szakmailag gyenge, invenciótlan munka ne.” A kiállítás díjazottjai: Aranybetű-díj: Ing Ilg (Németország); díszoklevél: Kitajeva Jelena (Oroszország); különdíjak: prof. Lex Drewinski (Németország), Nádai Ferenc (Magyarország), Juhász Márton (Magyarország), Piippo Kari (Finnország) és Adam Hlavac (Csehország).

Így érkezünk el 2000. szeptember 15-éig, amikor a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumba, az Inter Reklám-Hirdetés 2000, valamint „A sajtóhirdetések a világ lapjaiban” kiállítások megnyitó ünnepségére invitált a meghívó. Az Inter Reklám-Hirdetés 2000 typo-grafikai kiállítás a sorozat negyedik alkalma volt, nemzetközi szinten második. Ezt a versenyt a magyar államiság ezredik esztendejében és a nemzetközi Gutenberg-emlékév alkalmából hirdették meg a rendezők: a Kner–Tevan Alapítvány, a Munkácsy Mihály Múzeum és a PNYME Békés Megyei Szervezete. A Magyarországon működő mintegy ötven reklámtúdiónak elküldött felhívás nyomán, kétszázon felüli pályázat érkezett be, melyből a zsűri huszonhét alkotó másfélszáz reklámtervét válogatta ki. A zsűri szigorú szakmai értékelése csökkentette a pályázati kiírás szerinti díjakat: Aranybetű-díj (megosztva): Bohony Beatrix, Sejben Richárd; különdíjak: Kondákor László, Léstyán Kinga (megosztott); Gerd + Barbara Baumann (Németország) és Molnár Béla (megosztott); Kelenem Benő Benjámin.

A pályázati kiírás kiegészítőjeként bemutatott nemzetközi sajtóhirdetési anyagot Gécs Béla válogatta össze harmincöt ország budapesti nagykövetségének sajtópéldányaiból.

A kiállítás megnyitójára érkezők katalógust kaptak kézhez, melyhez mellékelve volt egy mini újság a következő szöveggel: „A világ legkisebb újságja a 21×31 mm méretű CSABA reklám mini lap. Tervezte és szerkesztette: Gécs Béla. Nyomdai előkészítés: Typografika Kft. Nyomtatás: Körös Print-Pack Kft.”

Így jutottunk el napjainkig, amikor az ötödik versenyre készülünk (2005. december 1. és 31. között a múzeumban). Egy svédcsavarral vissza kell térnünk írásunk bevezetőjére, amelyben aggodalmunknak adtunk hangot, ami részben a pályázat anyagi fedezetét, másrészt a nevezéseket illette. Mindkét területen megoldódtak a gondok, mert annak ellenére, hogy a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumába benyújtott pályázatot elutasították, mégis sikerült a költségek fedezetére támogatókat szerezni. Ami pedig a lassan induló nevezéseket illeti, a határidőig százötven pályázó jelentkezett, ebből huszonkettő külföldi. A gyakorlat az, hogy a nevezettek nyolcvan százaléka el is küldi az anyagot.

Így hát optimista várakozással tekintünk ennek a szép hagyománynak további jövőjére.